

Pesäpallo – vaiheikkaita vuosikymmeniä

Ei liene sattumaa se, että Tahko Pihkalan vuosina 1913 - 1922 kehittänyt ja vuodesta 1922 lähtien pelattu kansallispeleimme pesäpallo (Laitinen, 1983, 15) tuli myös Oulunsalon Vasaman yhdeksi lajiksi jo 1920-luvun lopulla ja että pesäpallossa ensimmäinen menestyskausi oli 1930-luvulla.

Pesäpallon harrastamisen alkuaikoina sen elinvoima perustui pitkälti siihen, että laji oli tiiviisti yhteydessä paikallisyhteisöihin ja se tarjosi kylien ja kaupunginosien väestölle tilaisuuden liikunnalliseen yhdessäoloon. 1950-luvulla Pesäpalloliiton johtomiehet käynnistivät koko maan kattavan pitäjäsarjan lujittamaan maaseutukylien ja kaupunginosien pelitoimintaa. Vuosikymmenille 1960 ja 1970 ajoittunut raju yhteiskunnalliseen muutokseen liittyvä muuttoliike maalta kaupunkiin muutti myös pesäpallon paikallissidonnaisuutta. Lajin harrastus valtakunnassa kääntyi laskuun ja vasta 1970-luvun lopulla Pesäpalloliitto löysi uuden suunnan pesäpalloharrastuksen leviämiseksi takaisin kaikkiin kyliin ja kaupunkiin. Tällöin alkanut voimakas ja tehostettu koulutus- ja juniorityö ja seurojen järjestämät pesäpallokoulut toivat ihmisiä pesäpalloharrastuksen pariin. (Laitinen, 1983, 362 – 366)

Edellä esitetty Laitisen (1983) näkemys valtakunnallisen pesäpallon kehityssuunnista on nähtävissä myös Oulunsalossa toteutuneen pesäpallon harrastamisessa. Säännölliset viikoittaiset pesäpalloharjoitukset aloitettiin tietyvästi jo 1920-luvulla Kylänpuolella sijainneella Kaakisen kentällä, joka muutoinkin toimi koko kylän urheilukenttänä. Nämä harjoitukset, samalla kun ne valmensivat pesäpalloilijoita tuleviin nuorisoseurojen välisiin otteluihin ja hyvinä yhdessäolon muotoina toimivat myös koko pitäjän ja kylien yhteisöllisyyden rakentajina.

Ensimmäinen nuorisoseurojen välinen pesäpallo-ottelu, jossa Oulunsalon Vasama oli

mukana, pelattiin vuonna 1929 järjestön syysjuhlan yhteydessä. Vuotuiset nuorisoseurojen kesä- ja syysjuhlat urheilukilpailuineen olivatkin mitä mainiompia paikkoja testata pesäpalloilijoitten taitoja. Näissä kisoissa tuli ensimmäinen merkittävä voitto Oulunsaloon vuonna 1930, jolloin Oulunsalon Vasamalaiset voittivat Limingan aluepiirin mestaruuden Ylitemmeksellä (nyk. Temmes). Kempeleen Kirin kanssa käytyihin monen lajin seuraotteluihin kuului myös pesäpallo jo 1920-luvulta alkaen. Muistitietojen ja säilyneiden asiakirjojen mukaan erityisesti KeKi - OsVa -ottelut olivat heti alkuajoista lähtien hyvin värikkäitä. Tunnelma on läpi vuosikymmenien ollut likimain Suomi-Ruotsi-maaotteluun verrattava. Molemmissa seuroissa oli mukana hyvinkin räiskyviä pelimiehiä ja jälkipelinä käsirysytkin ovat olleet mukana selvitettäessä „todellista“ voittoa ja häviötä. Oulunsalolaisista ainakin Lauri Isola tunnettiin railakkaista pelioitteistaan ja jälkipieleistään kotipaikkakunnan ulkopuolellakin.

Pesäpallon jatkuva harjoittelu, ystävyysottelut Kempeleen Kiriä, Åströmin urheilijoita ja Oulu-yhtiöitten joukkueita vastaan toivat varmuutta myös korkeamman tason peleihin. Oulunsalon Vasaman pöytäkirjoissa on merkintä, että vuonna 1936 voitettiin kaikki em. ystävyysottelut. Samalle vuodelle on kirjattu myös Oulunsalon Vasamalaisessa pesäpallohistoriassa ensimmäisen kerran pääsy piirin mestaruuskilpailujen A-sarjapaikkaan. Loppuotteluissa olivat vastassa Muhos ja Putaan Veikot. Vuonna 1937 pelatessaan em. vastustajia vastaan Oulunsalon Vasamalaiset pitivät hallussaan A-sarjapaikan. Kuitenkin vuonna 1938 oli totuuden paikka edessä ja putoaminen B-sarjaan.

1930-luvulla pesäpallomenestys innosti pakinoitsija Ollin kirjoittamaan runokronikan silloisesta pesäpalloujoukkueesta. Runokronikka on esitetty Oulunsalon Vasaman pikkujoulussa 14.12.1938 ja julkaistu Kalevassa N:o 229 23.11.1938 sekä Pesäpalloilijoiden Oulunsalon Vasaman juhluvuoden 2000 julkaisussa vuonna 2000.

**Runokronikka Oulunsalon Vasaman Jussi Kamula
pesäpallojoukkueesta.**

Laatinut nimim. Olli

Oulunsalon Vasamall'on yhdeksikkö:

*pelisakki oiva;
iäll'ei oo pilattu,
mut muuten hyvinvoiva.
Pojat tuntee juoksun taidon,
osaavat myös lyödä.
Kotikentän vaiheilla
on tarkkaan tehty työtä.
vuoroin oli saita:
eipä maineen maljasta
tääl'ität kukaan maita.*

*Tyynnä voitot, tappio
on otettu vastaan:
rähinöimään ryhtymään
sai pakko ainoastaan.*

*Jospa tässä jokaisesta
värssyn veistelin,
sanan suolaa säästättä
laulun laulelisiin;
kerta kun nyt taasen täällä
kaikin koolla oomme,
ympär,käydä yhteen tulla
kuuluu kohtaloomme.*

Aappo Kaakinen

*Kaakis-Aappo ykkösenä
julkitulon vaatii,
hän se aina joukollensa
voitonkaavan laatii.
Lukkarina taitavasti
onnenpyörän kääntää,
vastukselta ylivoima
varmoin ottein vääntää.*

*Jussi, pussi jästipää
jos lienee luonnoltansa,
antaa pelijoukkueelle
valtin parhaimpansa.
Ottaa kopit komeasti,
hukkaan heittää pallon;
peliotteet oivalliset
Jussi Kamulall,on.*

Jaakko Juntti

*Vanhan Juntin tanhuvilla
Jaakko-poika varttui,
viidentoista vuotiaana
pallomailaan tarttui.
Uljas kaari urkeneepi
pallon lentotiestä,
siinä poika, tarvitaan
jos takakentän miestä.*

Pentti Merenheimo

*Herraspoika säädyltään
on Merenheimon Pentti,
ensikevään tietämässä
edessä kova tentti.
Mutta luonteen lupsakkuutta
hyvää tuulta riittää,
myöskin pelirintamassa,
maineen heinään riittää.*

Antti Prokkola

*Seuraa sitten Antin vuoro,
joukon jättimäisen,
naisen paulaan joutunehen,
kahleen kiiltäväisen.
Vaan ei Antti tohveleihin
turvautune tuosta,
taitaa vielä monta kesää
pelikenttää juosta.*

Otto Pääatalo

*Tarkataanpa tällä erää
Salonpäänkin puolta,
Otto, oiva neuvojamme
syntyisin on tuolta.
Notkeasti varsi taipuu,
jalka nopsaan liikkuu;
juoksuntuojain tuntumassa
Nestorina kiikkuu.*

Kalle Paaso

*Sirkuselein Paason Kalle
hoitaa leiviskäänsä,
jos ei käsin kerkiä,
niin avuks´ ottaa päänsä.
Monta käydä ehtinyt
on ottelua tuimaa,
Kallen työtä katsellessa
maallikkoa huimaa.*

Aarne Kaakinen

*Kaakis – Aarne yhtäkaikki
pelaa, juoksee, hiihtää,
vedon vaikean sattuessa
vauhtiensa kiihtää.
Muuten esimiehenä
myös seurassamme häärää,
joukot johtaa
kokousten
juhlain ajat määrää.*

Erkki Kaakinen

*Viel´on Erkki Kaakinen
tuo yhdeksikön nuorin,
hälle värsyn viimeisimmän
valmihiksi suorin.
Urheilulla suur´on sija
elämässä Erkin,
monen sai jo lusikan,
mitalin ja merkin.*

Tallella olevien pöytäkirjojen mukaan em. runokronikassa mainittujen pelimiesten lisäksi Oulunsalon Vasamassa pelasi pesäpalloa myös Niilo Lääkkö, Emil Kaakinen, Albert Örn ja monipuolinen urheilumies Ahti Kylmänen.

Pesäpallo säilyi kuitenkin seuraavillakin vuosikymmenillä Oulunsalon Vasaman yhtenä lajina, vaikkakaan merkittävää menestystä kotipaikkakunnalla pelatuissa ystävyysotteluissa ei saavutettukaan. Vuoden 1947 toimintakertomuksessa todetaan, että ”pesäpallossa oli seurallamme huono tuuri pudoten välisarjasta perussarjaan. Syynä tähän mahtoi olla se, että seura joutui pelaamaan useimmiten varamiehistä kootulla joukkueella.”

1960-luvulla heti seuran itsenäistyttyä päätettiin järjestää pesäpallon tuomarikurssit sekä viritää peli-intoa ja pesäpalloharrastusta järjestötoiminnan ja lajin osaamisen muodossa. Harjoituksia pidettiin säännöllisesti ja tavoitteena oli päästä piirin perussarjaan, joka

toteutui samana vuonna eli 1960. Perussarjakäynti oli vain vuoden kestänyt jakso. Siitä seurasi hiljaiseloa aina vuoteen 1967, jolloin Oulunsalon Vasaman 17-vuotiaat pojat lunastivat piirin perussarjapaikan takaisin.

Kuitenkaan pesäpalloilua ei täysin unohdettu 1960-luvullakaan, vaan se oli mukana seuratoiminnassa, vaikkakin vähäisenä ja ehkä enemmän kuntoliikuntamuotoisena kuin varsinaisena kilpaurheilulajina. Jotakin toimintaa silti oli olemassa. Tätä osoittaa esimerkiksi se, että Oulunsalon Vasaman pesäpalljoukkue osallistui vuonna 1965 Oulun Ympärijuoksuun erikoisjoukkueiden II-sarjassa sijoittuen kolmanneksi.

Uudelleen lähes nollatilanteesta virisi pesäpalloinnostus Oulunsalossa vuonna 1983, jolloin 15-vuotiaat pojat aloittivat aktiivisen ja tavoitteellisen harjoittelun. Alkuunpanevana voimana olivat nuorten hillitön energia ja tekemisen puute. Seuratoiminnassa mukana olevat lajit hiihto ja lentopallo eivät riittäneet nuorille, vaan he halusivat lisäksi kesäkaudellekin tekemistä. Näin vanha vasamalainen menestyslaji pesäpallo palasi takaisin seuramme jaostoksi ja lajiksi.

Vuonna 1982 tosin oli jo kuntourheilujaoston nimissä aloitettu tyttöjen ja poikien pesäpalloharjoitukset kerhotoimintana, jonka ohjaajina toimivat Juha Remes, Jouko Pennanen, Aulikki Fält ja Marja-Liisa Pennanen. Kerhotoimintanakin innostus oli suuri ja mukana oli yhteensä 45 poikaa ja tyttöä. Säännöllisiä harjoituksia pidettiin 34 kertaa ja harjoitusotteluja toisia seuroja vastaan seuraavasti:

KKV – OsVa	15-4
KeKi – OsVa	14-4
LNM- OsVa	20-2

Kun 1982 kesäkauden päätöstilaisuudessa pesäpallokerhon aktiivisina pelaajina palkittiin Jukka Sipola, Tuomo Fält, Tuomo Perätalo, Mauri Suvanto, Timo Pennanen ja Jukka Nevalainen oli se merkki siitä, että pesäpalloinnostus oli palannut seuraamme.

Aikakaudelle tyypillinen junioritoiminta alkoi vilkkaasti junioreiden omasta aloitteesta. Ja kun paikalle sattui vielä innokkaita pesäpalloveteraaneja Jouko Pennanen, Jaakko Korpela, Harri Helin, Pekka Paakkari ja Herman Hannula vauhdittamaan toimintaa oli vasamalaisessa pesäpalloilussa siirrytty uudelle aikakaudelle, jonka myötä menestystä oli tulossa. Varmistaakseen tämän „älypelin“ taktisten kuvioiden opettamisen nuoremmille em. veteraanien lisäksi seura kokosi riveihinsä muitakin entisiä mestaruussarjan miehiä Oulunsalon Vasaman edustusjoukkueeksi. Täten varmistettiin pesäpallotaitojen oppiminen ja opettaminen nuoremmille ja omalla esimerkillä luotiin tavoitteita tuleville vuosille. Vuosikymmenen aikana seuran juniorityö tuotti tuloksia ja omat kasvatit saavuttivat sellaisen tason, että konkarien oli aika väistyä syrjään.

Pesäpallon nopeaa kehitystä 1980 -luvulla kuvaa allaoleva lyhyt yhteenveto muutamista merkittävistä saavutuksista:

- 1983 C- ja D-pojat aloittavat pesäpallon pelaamisen
- 1984 C- ja D-pojat piirisarjaan, miehet aluesarjaan
- 1985 miesten aluesarjajoukkue, kolme juniorijoukkuetta, osallistuminen piirileirille
- 1986 miehet nousivat piirisarjaan, kaikkiaan viisi joukkuetta, piirisarjassa, ensimmäinen piirinmestaruus E-pojille, osallistuminen piirileirin lisäksi valtakunnan leirille
- 1987 D-pojat voittivat piirinmestaruuden, tytöt piirisarjaan
- 1988 miehet nousivat maakuntasarjaan, junioritoiminta lisääntyi räjähdysmäisesti
- 1989 miehet nousivat Suomensarjaan, C- ja D-pojille PM-pronssia, F-pojat PM-hopeaa seitsemän juniorijoukkuetta ja kaksi miesten joukkuetta
- 1990 miehet putosivat takaisin maakuntasarjaan, E- ja D-pojille piirinmestaruus, D-tytöille PM-hopeaa, F-pojille PM-pronssia
- 1991 miesten 1. joukkue maakuntasarjassa 4.
miesten 2. joukkue piirisarjassa 7
B-pojille PM- pronssi
E-pojille PM-pronssi
Naiset piirisarjasta maakuntasarjaan
B-tytöille PM-kultaa
C-tytöille Seinäjoen valtakunnan leiriltä 6. sija.

- 1993 Miesten 1- joukkue suomesarjan pohjoislohkon 7.
- 1994 Miesten 1- joukkue suomensarjan pohjoislohkon 2., nousukarsinnoissa häviö KeKi:lle voitoin 2-0
Naisten joukkueen nousu suomensarjan pohjoislohkoon
- 1995 Miesten 1-joukkue lohkon 2. Hävisi nousukarsinnan Halsualle voitoin 2- 1
- 1996 Miesten 1- joukkueen nousu ykkössarjaan
Naiset suomensarjan pohjoislohkossa 4.
- 1997 Miesten 1- joukkue 1-sarjan 6.
Naiset suomesarjan pohjoislohkossa 2.
- 1999 Miehet maakuntasarjaan
Naisten 2- joukkue nousi maakuntasarjaan.

Vuonna 1988 piirisarjaan nousseessa joukkueessa pelasivat: Jari Nauska, Kari Korpela, Juha Pennanen, Timo Pennanen, Pekka Paakkari, Veijo Korkatti, Harri Ylävaara, Timo Helin, Juha Holappa, Matti Hautala ja Samuli Hannula. Pelinjohtajana toimi Jaakko A. Korpela, joka totesi sarjakauden jälkeen, että ”*tämän nousun jälkeen Oulunsalon Vasaman pesäpallo terästyy entisestään*”. 3-kopparina pelannut Timo Helin loi joukkueelle jo selvemmat tavoitteet eli ”*tavoitteenä on, että pari vuotta pelataan maakuntasarjassa ja katsotaan mihin muut joukkueet pelaavat. Jos näyttää mahdolliselta niin sarjanousu asetetaan meilläkin tavoitteeksi*.” (Fält, 1988, leikekirja)

Timo Helin asettama noususuunta toteutuikin 1990-luvulla. Vuonna 1990 miesten joukkue pelasi yhden kauden suomensarjassa ja sai kokea armottoman paluun maakuntasarjaan. Tämän pettymyksen jälkeen miehet loivat pitkäntähtäimen suunnitelman, joka oli selvästi nousujohtoinen kohti Suomen huippua. Vuonna 1993 nuortunut miesten joukkue pelasi toistamiseen suomensarjassa ja tavoitteena oli säilyttää sarjapaikka. Joukkueen vahvin valtti oli voimakas lyöntipeli. Tätä vahvuutta hyväksikäyttäen ja muutakin pelikuntoa samanaikaisesti kehittäen miehet sijoittuivat vuonna 1993 lopullisessa sarjataulukossa 7. sijalle. Joukkueessa pelasivat Pekka Grip, Antti Hannula, Teemu Hannula, Timo Helin, Olli Helin, Juha Holappa, Pertti Järvenpää, Heikki Leskelä, Sami Melamies, Heikki Männikkö, Juha Pennanen, Timo Risto, Kai Ruokojärvi, Ari Sipilä ja Harri Ylävaara. Pelinjohtajana toimi Timo Pennanen, huoltajana Antti Kaakinen ja joukkueen johtajana

Harri Helin ja valmentajana Juha Kontio.

Vuoden 1994 kaudelle lähdettiin tavoitteena maltillinen sarjanousu ja sijoittuminen runkosarjan 4 parhaan joukkoon. Asettu tavoite oli realistinen, koska talvella pelatut sisähallipelit olivat antaneet viitteitä onnistuneesta valmennuksesta ja harjoittelusta. Myös kesätauolle siirryttäessä joukkue oli vielä sarjanousussa kiinni. Tauon jälkeen peli kulki ja suomensarjan pohjoisen lohkon parhaat ja karsintaotteluissa mukana olleet joukkueet olivat Kempeleen Kiri, Oulunsalon Vasama, Sievin Sisu ja Alajärven Ankkurit. Mielenkiintoista oli se, että jälleen Oulunsalon Vasama ja Kempeleen Kiri saivat taistella jälleen kerran keskinäistä paremmuudesta. Ennen otteluja käytiin kädenvääntöä paikallislehtien sivuilla siitä, kumpi näyttää kaapin paikan. Kempeleen Kirin joukkueenjohtaja Matti Jarvan sanojen mukaan kempeleläiset ovat aina olleet tuuman verran edellä Oulunsaloo, vaikkakin Oulunsalossa on tällä hetkellä hyviä pelaajia. Jarva ennusti, että Kempeleen Kiri on se kanto kaskessa, johon Oulunsalon Vasama kaatuu. Oulunsalon Vasaman joukkueenjohtaja Harri Helin puolestaan näki vasamalaisten ulkopelin niin vahvaksi, ettei Kempeleen Kiri voi tehdä voittoon tarvittavia juoksuja. Huippujännittävien karsintapelien jälkeen Oulunsalon Vasama sai tunnustaa Kempeleen Kirin paremmaksi ja tyytyä vielä seuraavalla kaudella pelaamaan suomensarjan pohjoislohkossa ja seuraamaan Kempeleen Kirin menestystä ykkössarjassa.

Pelikokemusta ja –kuntoa kartuttaen miesten joukkue pelasi vuodet 1995 – 1996 edelleen suomensarjan pohjoislohkossa. Vuosi 1996 oli Oulunsalon Vasaman pesäpalloilijoille historiallinen, sillä lähdetä täydellisen pelikauden päätteeksi syyskuussa olivat vuorossa karsintaottelut Vetelin Urheilijoiden kanssa. Moni-ilmeisten ja vaiherikkaiden ottelujen jälkeen oli siirtyminen ykkössarjaan varmistunut.

Pesäpallon luonteeseen kuuluu myös tietty vammautumiseriski, jonka vasamalaiset pesäpalloilijat olivat kokeneet jo 1930-luvulla muistoksi jääneinä sormivammoina. Vetelissä käydyssä sarjan nousuottelussa vammautumisen sai kokea vuorostaan Juha

Similä, joka voittojuoksua tuodessaan törmäsi joukkuekaveriin sillä seurauksella, että häneltä lähti hetkellisesti taju ja maahan putosi neljä hammasta. Pelaajien voittojuhla alkoi sen jälkeen, kun juoksusankari oli käynyt terveystarkastuksen ensiavussa hoitamassa vammansa.

Voittajajoukkueessa pelasivat Pekka Grip, Antti Hannula, Timo Helin, Juha Kontio, Juha-Petri Mäkinen, Heikki Männikkö, Tomi Sarkkinen, Juha Similä, Anssi Sirviö, Juha Tahvola, Antti Säkkinen, Juha Pennanen ja Juha Holappa. Valmentajan tehtäviä hoitivat Juha Holappa ja Juha Tahvola, pelinjohtajana toimi Timo Pennanen, huoltajina Juuso Nurminen ja Antti Kaakinen sekä joukkueen johtajana Harri Helin.

Tätä historiallista tapahtumaa myös lehdistö uutisoi ja uutisotsikoissa oli mm. maininta, että ”*OsVa nousi tyhjistä 14 vuodessa*”. Otsikko kuvaa hyvin sitä, miten pitkäkestoista työtä huipulle pääseminen on. Sarjanousuun liittyi sekä iloa että pelkoa. Joukkueenjohtaja Harri Helinin mukaan nousua oli odotettu ja pelätty. Pelkoa aiheutti se, miten riittävät Oulunsalossa pesäpallokentän harjoitus- ja pelivuorot, koska vuonna 1996 Oulunsalon Vasaman pesäpallotoiminnassa oli mukana juniorijoukkueet mukaan lukien yhteensä 10 joukkuetta ja koko kunnassa vain yksi pesäpallokenttä. Toinen huolenaihe oli jaoston talous ja sarjanoususta johtuvat lisäkustannukset ja varainhankinta.

Harri Helinin julkilausumat huolenaiheet osoittautuivat todeksi ja etenkin taloudellinen puoli osaltaan vaikutti siihen, että miesten joukkue luopui ykkössarjan sarjapaikasta vuonna 1998 ja uudistunut joukkue palasi maakuntasarjan pelikentille, jossa vuonna 1999 sijoittui viidenneksi. Uudistuneessa maakuntasarjan joukkueeseen tulivat mukaan ns. ”iki-osvalaiset” Juha Holappa, Timo Helin, Pekka Korpela, Timo Korpela ja Antti Lilja. Kaikki nämä nuoret miehet ovat aloittaneet pesäpallon harrastamisen juniori-ikäisinä 1980-luvulla, kun pesäpallo tuli takaisin Oulunsalon Vasaman yhdeksi lajiksi.

Mutta ennen sarjapaikan luopumista Oulunsalon Vasaman pesäpalloilijat lähtivät tosissaan

ykkössarjaan pelaamaan. Vuonna 1997 uusitussa joukkueessa pelasivat Jukka Hannuniemi, Tomi Tikkanen, Juha Similä, Harri Ylävaara, Tomi Sarkkinen, Antti Hannula, Sami Melamies, Teemu Strengell, Juha-Petri Mäkinie mi, Heikki Männikö, Juha Tahvola, Juha Kontio ja Sami Siurua. Valmentajan tehtävissä jatkoivat sarjanousuun johtaneet valmentajat Juhat Holappa ja Kontio. Pelinjohtajana jatkoi niinikään Timo Pennanen. Lehdistö suhtautui sarjanousijaan epäillen ja sille ennustettiin jopa putoamista. Kuitenkin Oulunsalon Vasaman pesäpalloliijat tekivät epäilyt tyhjiksi ja hienoilla peleillä olivat kauden päätyttyä 6. sijalla jääden yhdenharmittavan pisteen päähän superpesiksen karsintaotteluja.

1990-luvun menestys ei ollut yksistään miesten joukkueen harteilla, vaan myös naiset osoittivat hyvää pelikuntoa eri tason pelikentillä. Vuonna 1994 saavutettu upea voitto maakuntasarjan pohjoislohkossa tiesi naisten joukkueen nousua suomensarjaan vuodelle 1995. Naiset lähtivät varovaisesti ja tunnustellen heille uuteen ja tasoltaan korkeampaan sarjaan asettaen tavoitteeksi sarjapaikan säilyttämisen. Joukkue sijoittui seitsemänneksi kahdeksan joukkueen sarjassa ja se tiesi siirtymistä takaisin maakuntasarjaan. Kuitenkin vasamalaisten onneksi Pesäpalloliitto laati uudet lohkojaot ja tällöin tarjoi tui Oulunsalon Vasaman naisjoukkueelle mahdollisuus siirtyä suomensarjaan. Sarjapaikka innosti joukkuetta pelaamaan hyvin ja tavoitteellisesti, sillä kesätauolle lähde ttäessä joukkue oli sarjassaan 4. tilalla. Nousujohtoinen tahti jatkui naisilla ja vuoden 1997 pelit osoittivat, että nousu ykkössarjaan ei ole aivan mahdoton asia. Ratkaisevassa pohjoislohkon karsintaottelussa Simon Kiriä vastaan Oulunsalon Vasaman naiset menettivät ykkössarjaan nousumahdollisuudet ja pelit jatkuivat suomensarjassa. Koska naisten 1-joukkue on Oulunsalon Vasaman historiassa kautta aikojen parhaiten menestynyt joukkue on paikallaan myös esitellä joukkueen kokoonpano. Joukkueessa pelasi vuonna 1999 seuraavat naiset: Kati Annunen, Tanja Gallén, Terhi Haavisto, Maija Helin, Mari Koskenaho, Mari Kaijanen, Milla Keskitalo, Hanna Kotikangas, Jonna Salakka, Susanna Seppänen, Mari Yrttiaho, Eeva Laurila, Marianne Mäntylehto ja Sari Multasuo. Joukkueen valmentajan toimivat Juha-Petri Mäkinie mi ja Mika Korpela, joka hoiti myös

pelinjohtajan tehtävät. Joukkueenjohtajana ja yhdyshenkilönä on toiminut Harri Helin.

Naisten menestys houkutteli mukaan entisiä C-tyttöjä kokeilemaan taitojaan sarjassa. Näin koottiin naisten 2-joukkue, jossa pelaavat nuoret 15-18 -vuotiaat naiset ovat Oulunsalon Vasaman omia kasvatteja. Pesäpallojaoston oli helppo tehdä päätös lähteä kaudelle 2000 kahden naisjoukkueen voimin. Naisten 1-joukkue jatkaa suomensarjassa ja vuonna 1999 aluesarjassa aloittanut 2-joukkue jatkaa siellä edelleen.

Pesäpallon tulo Oulunsalon Vasamaan vuonna 1983 lähti junioreiden aloitteesta ja toimesta. Juniorityö on jatkunut ja jatkuu edelleen hyvin vilkkaana. Oulunsalon Vasama on kasvattanut miesten ja naisten joukkueiden pelaajat pääsääntöisesti omista junioreista. Vuosina 1990 – 1993 Oulunsalon Vasamalla oli taulukon 4 mukaiset joukkueet

Taulukko 4. Oulunsalon Vasaman pesäpallojoukkueet vuosina 1990 - 1993

1990	1991	1992	1993
Miesten 1-joukkue	Miesten 1-joukkue	Miesten 1-joukkue	Miesten 1-joukkue
Miesten 2-joukkue	Miesten 2-joukkue	Miesten 2-joukkue	Miesten 2-joukkue
C-pojat	B-pojat	D-pojat	C-pojat
D-pojat	D-pojat	E-pojat	D-pojat
E-pojat	E-pojat	F-pojat	E-pojat
F-pojat	F-pojat	Naiset	F-pojat
C-tytöt 1-joukkue	Naiset	B-tytöt	Naiset 1-joukkue
C-tytöt 2-joukkue	B-tytöt	C-tytöt	Naiset 2-joukkue
D-tytöt	C-tytöt	D-tytöt	B-tytöt
E-tytöt	D-tytöt	E-tytöt	C-tytöt
	E-tytöt		D-tytöt
			E-tytöt

Taulukossa esitettyjen vuosien jälkeen tulevissa toimintasuunnitelmassa asetettiin joukkueiden ja pesäpalloilijoiden määrän suhteen samansuuntaiset tavoitteet. Kuitenkin kuntamme alueella oleva yksi ainut pesäpallokenttä on tuonut rajoituksia toimintaa samalla ja joukkueiden määrä on vähentynyt sitten 1990-luvun alun vilkkaiden vuosien jälkeen. Vuonna 1999 pesäpalloa pelattiin 5 joukkueen voimin, joita olivat miesten 1-joukkue, naisten 1-joukkue, naisten 2-joukkue, B-tytöt ja D-pojat

Pesäpallo palkitsee

Pesäpallo on laji, jossa voi olla hyvä muuallakin kuin itse pelitapahtumissa. Erilaiset palkitsemisjärjestelmät tuovat omalta osaltaan lisäväriä harrastukseen ja kannustavat niin pelaajia kuin aktiivisia tuomareita ja toimitsijoita aina vain parempiin suorituksiin. Palkitseminen ulottuu junioreista veteraaneihin ja valtakunnallisesta tasosta oman seuran tasoon. Huomattavan tunnustuksen hyvistä pelitaidoistaan sai vuonna 1988 E-juniorikäinen pelaaja Topi Alarautalahti, joka ensimmäisenä Oulunsalon Vasamalaisena oli pelaamassa ikäistensä Itä-Länsi -ottelussa. Seuraavan kerran eli vuonna 1991 Itä-Länsi -ottelussa vasamalaista väriä edusti Eeva Pennanen ja vuonna 1999 oli Susanna Seppäsen vuoro pelata Itä-Länsi -ottelussa.

Tuomarikoulutus on seurassamme jatkuvaa ja siihen oleellisesti liittyvää toimintaa. Oman pesäpalloväen koulutus on kannattanut ja hyvät tuomarit ovat kysytyjä ”pillin puhaltajia” eri puolella valtakuntaa ja maakuntaa. Oulunsalon Vasaman nuorista tuomareista vuonna 1989 palkittiin Mikko Kesti valtakunnan parhaana nuorisotuomarina ja vuonna 1990 tämän tunnustuksen sai Kai Ruokojärvi. Merkittävää oli myös se, että vuonna 1991 Oulussa pelattuun Itä-länsi otteluun kutsuttiin Oulunsalon Vasaman nuorisotuomarit Harri Helinin johdolla mukaan tuomarointitehtäviin.

Suomen pesäpalloliitolla on lisäksi palkitsemisjärjestelmä, jonka mukaisesti palkitaan

Suomen parhaat pesäpalloilijat ja pesäpallojoukkueet. Palkittaviin asioihin kuuluu myös tulospalvelun toimivuus, josta Oulunsalon Vasama sai tunnustuksen vuonna 1997.

Vuosittain Tahko Pihkalan syntymäpäivänä 5.1. pesäpalloilijoilla on tapana palkita oman piirin alueella ansioituneita pesäpalloilun hyväksi työtä tehneitä henkilöitä. Oulunsalon Vasamasta tämän arvostetun lipunkantajan tunnustuksen ovat saaneet

1985 Jouko Pennanen

1986 Harri Helin

1987 Jaakko A. Korpela

1989 Juha Pennanen

1990 Veijo Korkatti

Muut toiminta

Koska pesäpallotoiminta virisi nuorten aloitteista, on pesäpallojaosto kiinnittänyt huomiota jatkuvaan nuorisotyöhön ja kouluttanut varttuneimpia vasamalaisia pesäpalloilijoita junioreiden valmentajiksi ja ohjaajiksi. Vastuun nuoremmistaan jo paljon ennen ajokortti-ikää ovat ottaneet Juha Pennanen, Timo Pennanen, Kari Korpela, Samuli Hannula, Teemu Hannula, Matti Hautala, Kai Ruokojärvi, Marko Vilppola, Marika Tiikkaja, Eeva Pennanen, Pekka Korpela, Kim Ruokojärvi, Kaisa Arola, Piia Anttila, Jenni Sarkkinen, Jussi Mäntymaa, Tuomas Isojärvi, Elina Seppänen, Susanna Seppänen ja Antti Pasanen. Näiden nuorten ja em. konkaripelaajien lisäksi valmennus- ja ohjaustyöhön 1980- ja 1990-luvuilla ovat osallistuneet Veijo Korkatti, Pertti Raitanen, Tuula Hautamäki, Lassi Virtanen, Juha Remes, Tauno Seppänen, Hannu Isojärvi ja Juha Holappa.

Valmennustyön avuksi pesäpallojaosto nimesi ensimmäisen kerran vuonna 1990 tukihenkilöiksi Jouko Jokirinnan, Sirpa Virtasen, Paavo Kaijasen, Erkki Tomperin ja Seija Saastamoisen. Tukihenkilöiden tehtävänä on ollut mm. toimia joukkueiden henkisinä

tukijoina, sopia ottelut ja järjestää oman paikkakunnan ulkopuolelle suuntautuneihin peleihin kyydit. Tukihenkilötoiminta on jatkunut juniorijoukkueiden tukena aina näihin aikoihin saakka. Nyt tukihenkilöinä toimii ensisijaisesti joukkueessa pelaavien lasten tai nuorten vanhemmat.

Leiritoiminta liittyy kiinteästi lähes kaikkien urheilulajien toimintaan. Nuoret innokkaat pesäpalloilijat saivat ensimmäisen kerran osallistua seuran omalle pesäpalloleirille vuonna 1983 Oulunsalon kirkonkylän ala-asteella Pekka Paakkarin johdolla. Leirillä oli mukana 26 poikaa. Omia leirejä seurasi alueleirit ja ensimmäisen kerran Oulunsalon Vasaman pesäpallonuoret osallistuivat Pohjois-Pohjanmaan piirin järjestämälle pesisleirille vuonna 1986, jolloin Tyrnävälle oli kokoontunut 9-13 -vuotiasta tyttöä ja poikaa yhteensä 400. Neljän päivän leirillä oli mukana seurastamme kolme poikajoukkuetta Jaakko A. Korpelan, Timo Pennasen ja Osmo Kumpuvaaran johtamina. Unohtumattomien leirikokemusten lisäksi pojat saavuttivat 13-vuotiaiden sarjan leirimestaruuskisassa 3. sijan, 11- vuotiaat olivat ikäsarjassaan viidenneksi parhaita ja 9-vuotiaat 3. sijaluvulla. Monet näistä Tyrnävän leirillä olleista nappuloista ovat vieläkin pesäpalloharrastuksen parissa. Toiset aktiivisesti ja toiset sitä suurella mielenkiinnolla seuraten.

Tuloksia Tyrnävän leirin jälkeen tuli jo seuraavana kesänä, sillä Oulunsalon Vasaman D-pojat (13-vuotiaat) olivat tuolloin piirin parhaita. Poikien joukkuetta valmensi Timo Pennanen.

1990-luvun leiritoiminnasta suurimpana haasteena kannattaa mainita vuonna 1997 Oulunsalossa järjestetyn Pohjois-Suomen pesisleirin, joka kokosi alle 9-vuotiaita E-junioreita ja alle 11-vuotiaita F-junioreita yhdessä nauttimaan pesäpallon pelaamisesta ja leirielämästä. Leirille osallistuneiden 20 joukkueen eli noin 260 lapsen viihtyvyydestä, peleistä ja erilaisista käytännön järjestelyistä sekä 35 yli 13-vuotiaan tuomarileirin toteuttamisesta kantoivat huolen seuramme nuoret pelaajat ja onnistuivat tehtävässään hyvin.

Mikä pesäpallossa sitten viehättää? Varmastikin eri asiat eri ikäisillä pelaajilla. Lapsille ja nuorille tärkeä viihtymisen edellytys on, pelit, leirit, pelimatkat ja harjoittelu kavereiden kanssa. Pelimatkojen ja leirien riemusta ovat OsVa:n Tellut kirjoittaneet vuonna 1990 pesäpallojaoston lehteen seuraavat jutut:

”Leiri koitii ensimmäinen peli meni alku jännitykseen ja ruoan puutteeseen. Pari muutakin peliä mämmättiin. Vaikka emme voittaneet muita kuin Kempelee Kirin olimme neljänsiä ja leirillä oli kahdeksan joukkuetta vastassamme. Tämänkesän leirityttö oli meidänjoukkueesta kuten viimevuonnakin.

Pelikautemme päättyi paremmin kuin viime vuonna jolloin olimme viimeisiä. Ensimmäinen pelimme oli harjoituspelejä Oulun Lippoa vastaan. Rankka harjoitus alkoi. Oli muutamia pelejä ennen varsinaista leiriä, jolloin voitimme vain Kempeleen Kirin.

Leiriltä palatessamme reenattiin vähän ja sitten oli pitkä tauko. Tauon jälkeen meillä oli vain yhden harjoitukset ennen peliä. Loppukesä meni hyvin. Kiitämme pelitovereita hyvästä pelikaudesta.

Terveisin: Elina ja Susanna Seppänen ja Henna Remes”

Kaikesta päätellen leirin kokemukset ovat olleet antoisat ja voimia on riittänyt leirin jälkeisiin ”reeneihinkin”.

Vuosikymmeninä 1980 ja 1990 oulunsalolaisessa urheilutoiminnassa Oulunsalon Vasaman pesäpallo on saavuttanut sellaiset mittasuhteet, joita ei voi sivuuttaa lyhyesti. Kunnan urheilukentät ja pelipaikat ovat tiiviisti olleet pesäpalloilijoitten käytössä ja vaikka kuntaan on em. vuosikymmenten aikana rakennettu kolme uutta liikuntasalia koulujen yhteyteen, ei salivuoroja ole tahtonut löytyä riittävästi kaikille 150 pesäpallon harrastajille. Onpa kiista salivuoroista ja urheilukentän käyttövuoroista tuonut mieleen ajan, jolloin kempeleläiset ja oulunsalolaiset kävivät käsirysyä pelien jälkeen. Nyt tätä käsirysyä sanan symbolisessa merkityksessä ovat käyneet seuran omat jaostot ja muut oulunsalolaiset urheiluseurat taistelllessaan itselleen harjoitusvuoroja tai varoja

toimintaansa.

Urheilutoiminnassa mukana olleet ja olevat tietävät, että edellä luetellut saavutukset ja olosuhteiden luomiset ovat vaatineet aikaa, voimia, rahaa ja ennenkaikkea innostuneita pelimiehiä, jotka ovat uupumatta jaksaneet olla mukana innostamassa ja kannustamassa seuramme pelaajia.

Näitä innokkaita pesäpallomiehiä ovat seurassamme erityisesti jaoston pitkäaikainen puheenjohtaja Jouko Pennanen, hänen jälkeensä puheenjohtajanuijan varressa olleet Herman Hannula, Hannu Isojärvi, Antti Kaakinen ja Juha Holappa sekä pelaaja-valmentajana tunnettu Pekka Paakkari ja jaoston olemassa olonajan aktiivina puuhamielisinä monessa mukana olleet Jaakko Korpela ja Harri Helin. Näiden puuhamiesten ja aktiivisten talkoolaisten ansiosta pesäpallokentän laidalle nousi vuonna 1990 komea arkkitehti Maija Erosen suunnittelema kaksikerroksinen huolto- ja kuuluttamorakennus, jonka rakennusaineet ovat lähes kaikki hankittu kerjäten ja varsinainen rakennustyö suoritettu puhtaasti talkootyönä. Sivusta seuranneiden kuntalaisten hämmästyks on ollut suuri, kun he saivat tietää, että rakennusta rakentaa Oulunsalon Vasaman pesäpalloilijat eikä Oulunsalon kunta. Rakennusvaiheessa kävi moni kuntalainen katsomassa ja ihmettelemässä kuuluttamorakennuksen rakentamista. Kun he kuulivat, että kyseessä on täysin talkoovoimin ja lahjotusvaroin pystyyn nouseva pyytinki katsoivat he velvollisuudekseen tarttua vasaraan tai maalipensseliin ja tehdä oman talkoopanoksensa. Kerrotaan, että erityisesti Jorma Kauppi oli lukuisia kertoja iltalenkillään muuttanut lenkkeilijästä timperiksi. (Oulunsalon Vasama, Pesäpallon erikoisnumero, 25.10.1990) Huolto- ja kuuluttamorakennuksen valmistuttua pesäpalloilijat kävivät kunnan kanssa neuvotteluja lyöntiverkon aikaansaamiseksi pesäpallokentän turvallisuuden parantamiseksi.

Suomalainen kansallispeli pesäpallo ei voi kerskua kansainvälisillä turnauksilla tai pelaajavaihdolla. Pitkään meni Oulunsalossakin ennen kuin pesäpallokentällä nähtiin ulkomaalaisia mailan varressa. Asia korjaantui, kun kesällä 2000 Oulunsalossa toimiva

yritys CCC järjesti unkarilaisen tytäryhtiön Suomessa vieraileville työntekijöille pesäpallon ystävyysottelun. Näin sai Helinin Harri piirtää kansainvälisen pesiskentän rajat. Toivottavasti tällainen mahdollisuus toistuu ja vasamalaiset pesäpalloilijakin saavat vuorostaan kokea kansainvälisen pesisottelun tunnelman.

Maija Pelkonen: Juhlakirja 2000, Oulunsalon Vasama ry., 2000.